YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
12 päivänä joulukuuta 1972 *

Yhdistetyissä asioissa 21–24/72,

jotka College van Beroep voor het Bedrijfsleven, Haag, on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa

International Fruit Company NV, Rotterdam (asia 21/72),

Kooy Rotterdam NV; Rotterdam (asia 22/72),

Velleman en Tas NV, Rotterdam (asia 23/72),

Jan van den Brink's Im- en Exporthandel NV, Rotterdam (asia 24/72),

vastaan

Produktschap voor Groenten en Fruit, Haag,

ennakkoratkaisun mainitun 177 artiklan tulkinnasta ja tarvittaessa komission tiettyjen asetusten yhteensoveltuvuudesta tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT) 11 artiklan kanssa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti R. Lecourt, jaostojen puheenjohtajat R. Monaco ja P. Pescatore sekä tuomarit A. M. Donner, A. Trabucchi, J. Mertens de Wilmars ja H. Kutscher (esittelevä tuomari),

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

julkisasiamies: H. Mayras,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

tuomion

1 College van Beroep voor het Bedrijfsleven on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 5.5.1972 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 8.5.1972, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä kyseisen artiklan tulkinnasta ja tiettyjen komission asetusten pätevyydestä.

2 Ensiksi yhteisöjen tuomioistuimelta kysytään, tarkoittaako ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukainen yhteisön toimielinten antamien säädösten pätevyys myös niiden suhteessa kansainväliseen oikeuteen.

3 Toiseksi, jos vastaus ensimmäiseen kysymykseen on myöntävä, halutaan tietää, ovatko komission asetukset (ETY) N:o 459/70, 565/70 ja 686/70 – joissa on määrätty suojatoimenpiteinä rajoituksia kolmansista maista tapahtuvalle omenan tuonnille – Tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT), jäljempänä 'yleissopimus', 11 artiklan vastaisina pätemättömiä.

4 ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan ensimmäisen alakohdan mukaan "Yhteisön tuomioistuimella on toimivalta antaa ennakkoratkaisu – – yhteisön toimielimen säädöksen pätevyydestä".

5 Edellä esitetyllä tavalla muotoiltua yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa ei ole rajoitettu niiden perusteiden osalta, joiden nojalla kyseisten säädösten pätevyys voitaisiin kiistää.

6 Koska kyseinen toimivalta ulottuu koskemaan kaikkia kyseiset säädökset mahdollisesti mitätöiviä pätemättömyysperusteita, yhteisöjen tuomioistuimen on tarkasteltava, voiko niiden pätevyyteen vaikuttaa se, että ne ovat ristiriidassa kansainvälisen oikeuden määräyksen kanssa.

7 Jotta yhteisön säädöksen yhteensoveltumattomuus kansainvälisen oikeuden määräyksen kanssa voisi vaikuttaa kyseisen säädöksen pätevyyteen, on edellä mainitun määräyksen ensinnäkin oltava yhteisöä sitova.

8 Jos pätemättömyyteen vedotaan kansallisessa tuomioistuimessa, on kyseisen määräyksen lisäksi oltava luonteeltaan sellainen, että yhteisön yksityisillä oikeussubjekteilla on oikeus vedota siihen tuomioistuimessa.

9 Näin ollen on tarkasteltava, täyttyvätkö edellä mainitut kaksi edellytystä yleissopimuksen osalta.

10 On kiistatonta, että Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen tekohetkellä yleissopimuksen velvoitteet ovat olleet jäsenvaltioita sitovia.

11 Ne eivät ole voineet keskenäisin sopimuksin vapautua velvoitteistaan suhteessa kolmansiin maihin.

12 Päinvastoin niiden halu noudattaa yleissopimuksen sitoumuksia johtuu yhtä lailla ETY:n perustamissopimuksen omista määräyksistä kuin jäsenvaltioiden antamista julistuksista esiteltäessä perustamissopimusta yleissopimuksen 24 artiklassa esitetyn velvoitteen mukaisesti sopimuspuolille.

13 Kyseinen aikomus ilmenee erityisesti ETY:n perustamissopimuksen 110 artiklasta, jonka mukaan yhteisö yhtyy yleissopimuksen tavoitteisiin, sekä 234 artiklan ensimmäisestä kohdasta, jossa määrätään, etteivät perustamissopimuksen määräykset vaikuta sellaisiin oikeuksiin tai velvollisuuksiin, jotka johtuvat jäsenvaltioiden yhden tai useamman maan kanssa ennen perustamissopimuksen voimaantuloa tekemästä sopimuksesta.

14 Yhteisö on ottanut vastuulleen – siirtymäkaudella asteittain ja sen päätyttyä kokonaan perustamissopimuksen 111 ja 113 artiklan nojalla – tullitariffi- ja kauppapolitiikkaa koskevat tehtävät.

15 Siirtämällä toimivaltansa yhteisölle jäsenvaltiot ovat ilmaisseet halunsa sitoa yhteisö yleissopimuksesta johtuviin velvoitteisiin.

16 ETY:n perustamissopimuksen voimaantulosta alkaen ja erityisesti yhteisen tullitariffin toteuttamisesta alkaen toimivallan siirto jäsenvaltioiden ja yhteisön suhteissa on ilmentynyt eri tavoin yleissopimuksen alalla ja muut sopimuspuolet ovat sen tunnustaneet.

17 Erityisesti edellä mainitusta ajankohdasta alkaen yhteisö, joka toimii omien toimielintensä kautta, on ollut osapuolena tullitariffeja koskevissa neuvotteluissa ja sopimuspuolena kaikenlaisissa yleissopimuksen yhteydessä tehdyissä sopimuksissa ETY:n perustamissopimuksen 114 artiklan mukaisesti. Siinä

määrätään, että tullitariffeja ja kauppaa koskevat sopimukset tehdään yhteisön nimissä.

18 Näin ollen, jos yhteisö ETY:n perustamissopimuksen nojalla vastaa aikaisemmin jäsenvaltioille kuuluneesta toimivallasta yleissopimuksen soveltamisalalla, ovat kyseisen sopimuksen määräykset yhteisöä sitovia.

19 Lisäksi on tarkasteltava, tuottavatko yleissopimuksen määräykset yhteisön yksityisille oikeussubjekteille oikeuden vedota niihin tuomioistuimessa yhteisön säädöksen pätevyyden kiistämiseksi.

20 Tämän selvittämiseksi on tarkasteltava samalla kertaa yleissopimuksen tarkoitusta, rakennetta ja sanamuotoa.

21 Kyseinen sopimus perustuu sen johdanto-osan mukaan periaatteeseen neuvotella "keskinäisen ja kaikille osapuolille edullisen" sopimuksen saamisesta. Sitä luonnehtii määräysten suuri joustavuus, erityisesti poikkeamista ja poikkeuksellisten vaikeuksien ilmetessä toteutettavia toimenpiteitä koskevien määräysten sekä sopimuspuolten välisten erimielisyyksien sovittelemista koskevan sääntelyn osalta.

22 Yleissopimuksen 22 artiklan 1 kohdan mukaan "jokaisen sopimuspuolen on kohdistettava myötämielistä huomiota sellaisille esityksille, joita jokin sopimuspuoli saattaa tehdä – – kaikista seikoista, jotka kuuluvat tämän sopimuksen puitteisiin, ja oltava valmis helpottamaan näitä esityksiä koskevia neuvotteluja".

23 Saman artiklan toisen alakohdan mukaan "sopimuspuolet" – ilmaisulla viitataan 25 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun "sopimuspuolten yhteisesiintymiseen" – "voivat neuvotella yhden tai useamman sopimuspuolen kanssa, jollei 1 kohdassa tarkoitetuissa neuvotteluissa ole päästy tyydyttävään ratkaisuun".

24 Jos jokin sopimuspuoli on sitä mieltä, "että jokin sille tämän sopimuksen mukaan välillisesti tai välittömästi kuuluva etu on tehty mitättömäksi tai että sitä on vahingoitettu tai että tämän sopimuksen jonkin päämäärän saavuttaminen estyy" erityisesti "jonkin toisen sopimuspuolen tämän sopimuksen mukaisten velvoitustensa täyttämättä jättämisestä", 23 artiklassa säännellään yksityiskohtaisesti toimenpiteet, joita sopimuspuolet, joita asia koskee, tai sopimuspuolet esiintymällä yhteisesti voivat toteuttaa tai niiden on toteutettava kyseisessä tilanteessa.

25 Näihin toimenpiteisiin kuuluu erimielisyyksiä soviteltaessa tapauskohtaisesti kirjalliset esitykset tai ehdotukset, joita tarkastellaan "myötämielisesti", tutkimukset, joita mahdollisesti seuraavat *sopimuspuolten* suositukset, neuvottelut tai päätökset, niin ikään päätös antaa tietyille sopimuspuolille lupa keskeyttää suhteessa toisiin sopimuspuoliin yleissopimuksesta johtuvan myönnytyksen tai velvoituksen noudattaminen ja lopuksi tällaisessa keskeytystapauksessa asianomaisen sopimuspuolen oikeus luopua sopimuksesta.

26 Jos yleissopimuksen nojalla tehdyn sitoumuksen tai etuuteen liittyvän myönnytyksen vuoksi tietyt tuottajat kärsivät tai on olemassa uhka, että he joutuvat kärsimään vakavaa vahinkoa, 19 artiklassa määrätään sopimuspuolen oikeudesta yksipuolisesti lakkauttaa sitoumus sekä peruuttaa myönnytys tai muuttaa sitä, joko sopimuspuolten tuloksettomien yhteisneuvottelujen jälkeen tai jopa, kiireellisessä tapauksessa ja väliaikaisesti, ilman ennakkoneuvotteluja.

27 Edellä esitetyt seikat ovat riittäviä osoittamaan, että edellä esitetyssä yhteydessä tarkasteltuna yleissopimuksen 11 artikla ei ole luonteeltaan sellainen, että se tuottaisi yhteisön yksityisille oikeussubjekteille oikeuden vedota siihen tuomioistuimessa.

28 Näin ollen yleissopimuksen 11 artikla ei vaikuta komission asetusten (ETY) N:o 459/70, 565/70 ja 686/70 pätevyyteen.

29 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Alankomaiden kuningaskunnan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan riita-asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla,

ottaen huomioon oikeudenkäyntiasiakirjat,

kuultuaan esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan pääasian kantajien ja Euroopan yhteisöjen komission esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen,

ottaen huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 110, 113, 177 ja 234 artiklan,

ottaen huomioon tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen ja erityisesti sen 11, 19, 22, 23 ja 25 artiklan,

ottaen huomioon 11.3.1970 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 459/70 (EYVL N:o L 57, s. 20),

ottaen huomioon 25.3.1970 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 565/70 (EYVL N:o L 69, s. 33),

ottaen huomioon 15.4.1970 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 686/70 (EYVL N:o L 84, s. 21),

ottaen huomioon ETY:n tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan ja erityisesti sen 20 artiklan,

ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut College van Beroep voor het Bedrijfslevenin 5.5.1972 tekemällään päätöksellä esittämät ennakkoratkaisukysymykset seuraavasti:

1) **Yhteisön toimielinten antamien säädösten ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklassa tarkoitettua pätevyyttä voidaan arvioida suhteessa kansainvälisen oikeuden määräykseen, jos kyseinen määräys on yhteisöä sitova ja luonteeltaan sellainen, että yhteisön yksityisillä oikeussubjekteilla on oikeus vedota siihen tuomioistuimessa.**

2) **Koska yleissopimuksen 11 artiklalla ei ole tällaista vaikutusta, kyseinen määräys ei vaikuta komission asetusten (ETY) N:o 459/70, 565/70 ja 686/70 (EYVL N:o L 57, s. 20; N:o L 69, s. 33; N:o L 84, s. 21) pätevyyteen.**

Lecourt Monaco Pescatore

Donner Trabucchi Mertens de Wilmars Kutscher

Julistettiin Luxemburgissa 12 päivänä joulukuuta 1972.

A. Van Houtte
kirjaaja

R. Lecourt
presidentti